

ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าไหม
บ้านสังข์ หมู่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
Potential Management of Community Enterprise Groups:
Case Study of the Silk Weaving Group at Ban Sang Village, No. 6
Bueng Nakhon Sub-District, Thawatchaburi District,
Roi Et Province

ชินวุฒ โคตะกา¹ พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์²
Chinwut Khotaka, Pongsawut Rachjun

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2. วิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 3. เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยวิธีการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ ผ่านการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย 8 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1) ประธานกลุ่มวิสาหกิจ 2) รองประธานกลุ่มวิสาหกิจ 3) เลขานุการ 4) ฝ่ายผลิต 5) ฝ่ายการตลาด 6) สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ และ 7) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผลการศึกษาประเด็นศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ พบว่า ประธานกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจมีการปรับตัวให้ทันตามสถานการณ์อยู่เสมอ จึงทำให้เกิดความราบรื่นในการทำงาน รู้จักการปรับตัวเพื่อที่จะเข้าหาสิ่ง ๆ นั้น ให้ได้ จึงจะเกิดความสำเร็จตามที่ได้ตั้งใจไว้ทั้งผู้นำและผู้ตาม ประเด็นปัญหาและอุปสรรคศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดสมาชิกเข้ามาทำงานในกลุ่ม และปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด -19 และ ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า ควรจะมีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ (Keywords): ศักยภาพ; การจัดการ; กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

Received: 2023-09-13 Revised: 2023-11-05 Accepted: 2023-11-17

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Student of Political Science Program in Political Science On Faculty of Law and Politics, Roi Et
Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: seat007@outlook.com

² สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Program in Political
Science On Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the management potential of community enterprise groups, 2. To analyse problems and obstacles in managing community enterprise groups, and 3. To propose suggesting ways to solve problems and obstacles in managing potential community enterprise groups. By this research method, data were analyzed through qualitative research using in-depth interviewing key informants groups, consisted of 8 groups: 1) the president of the enterprise group, 2) the vice president of the enterprise group, 3) secretaries, 4) production department, 5) marketing department, 6) members of the enterprise group, and 7) community development officers. The results of the study of the management potential of the Ban Sang Community Enterprise Group were found that the group president and members of the enterprise group were always adapting to keep up with the situation. thus, resulting in smooth work with Know how to adapt in order to approach those things, so that success will be achieved as intended for both leaders and followers. Issues, problems and obstacles in the management potential of the Ban Sang community enterprise group was found that most of the problems were due to the lack of members coming to work in the group. And the problem of the spread of COVID-19 and the issue of ways to solve problems and obstacles in managing community enterprise groups was found that there should be a meeting to brainstorm ideas. exchange of knowledge, help each other solve problems that arise. in order to be able to operate efficiently.

Keywords: Potential; Management; Community Enterprise Groups

บทนำ (Introduction)

การสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความสามารถในการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ในงานวิจัยนี้หมายถึงวิสาหกิจชุมชนจากพระราชดำริ ที่สำคัญประการหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการผลิต อันจะเป็นรากฐานนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญคือแหล่งน้ำ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาอาศัยน้ำฝนจึงมีโอกาที่จะมีผลผลิตตลอดปี ซึ่งเป็นเงื่อนไขปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ในเรื่องอาหารได้ระดับหนึ่ง และเมื่อชุมชนเข้มแข็งพร้อมดีแล้ว ก็อาจจะมีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการยกระดับรายได้ของชุมชน เช่น เส้นทางคมนาคม ฯลฯ ซึ่งการพัฒนาในลักษณะที่เป็นการมุ่งเตรียมชุมชนให้พร้อมต่อการติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกอย่างเป็นขั้นตอนนี้ทรงเรียกว่า การระเบิดจากข้างใน ซึ่งเรื่องนี้พระองค์ทรงอธิบายว่า การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างพื้นฐาน คือ

ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนโดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการเมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับ (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2561)

วิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่ชุมชนได้จากการเรียนรู้ ไม่ใช่กิจกรรมที่มุ่งสู่ตลาดใหญ่และกิจกรรมไม่ซับซ้อน กิจกรรมต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นการทำกินทำใช้ทดแทน การซื้อจากตลาดและเป็นการจัดการระบบการผลิตและบริการที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการ เรื่อง ข้าว หมู เห็ดแปด ไก่ ผัก ผลไม้ น้ำยาสระผม สบู่ น้ำยาล้างจาน หรืออื่น ๆ ที่ชุมชนสามารถทำได้เอง โดยไม่ยุ่งยาก การทำกินทำใช้ทดแทนการซื้อเป็นการลดรายจ่าย และยังช่วยให้ระบบเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งขึ้นนอกจากนี้ยังเป็นการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ให้เป็นฐานที่เป็นจริงในชุมชน ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญในการสร้างฐานมั่นคงให้กับประเทศโดยกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าให้เข้มแข็งและกระจายโอกาสในการประกอบอาชีพ ให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ และลดภาระให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ (เสรี พงศ์พิศ, 2548)

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนไว้ในมาตราที่ 3 ว่า วิสาหกิจชุมชน หมายความว่า กิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2549 : 1) โดยการดำเนินชีวิตทางเศรษฐกิจที่เป็นรากฐานแต่เดิมของคนในชุมชนนั้นเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจจากตัวเองสู่ครอบครัวเป็นวิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เมื่อเติบโตขึ้นจนกลายเป็นวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าสู่กระบวนการแห่งการแลกเปลี่ยนที่มีความซับซ้อนกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการดำเนินการวิสาหกิจชุมชนในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งสภาพสาธารณูปโภคพื้นฐานของชุมชน วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนสภาพทางภูมิสังคม ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชนเป็นส่วนสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับเศรษฐกิจฐานราก (จักรพงษ์ นวลชื่น , 2560)

บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอยู่หลายกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นภายในชุมชน กลุ่มผู้ทำอาชีพเกษตรกรรมและชาวบ้านที่ต้องการสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มแนวคิดของคนภายในชุมชนบ้านสังข์ที่ได้นำทรัพยากรภายในหมู่บ้านมาปรับเปลี่ยนแล้วจึงเกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามความต้องการภายในหมู่บ้าน และเมื่อมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหลายกลุ่มจึงมีกระบวนการในการทำงานที่แตกต่างกันประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และคนในกลุ่มวิสาหกิจมีการจัดการกับแนวคิด หรือมีการพัฒนาศักยภาพภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกันอย่างไร

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า โดยแก้ปัญหาและอุปสรรคศักยภาพการจัดการกลุ่มทอผ้าไหม รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแก้ไข

ปัญหาและอุปสรรคของศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยผลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะสามารถหาหนทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

การศึกษานี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตด้านประชากร

งานวิจัยนี้ มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความและเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 22 คน ประกอบด้วย 1) ประธานกลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 1 คน 2) รองประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 คน 3) เลขานุการกลุ่ม จำนวน 2 คน 4) ฝ่ายผลิต จำนวน 5 คน 5) ฝ่ายการตลาด จำนวน 1 คน 6) สมาชิกในกลุ่ม จำนวน 10 คน 7) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความและเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 22 คน ประกอบด้วย 1) ประธานกลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 1 คน 2) รองประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 คน 3) เลขานุการกลุ่ม จำนวน 2 คน 4) ฝ่ายผลิต จำนวน 5 คน 5) ฝ่ายการตลาด จำนวน 1 คน 6) สมาชิกในกลุ่ม จำนวน 10 คน 7)เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “ศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทอเสื้อก๊อแม่บ้านตะวันสีทอง บ้านท่าเสี้ยว ตำบลสะอาด อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีกรอบวิเคราะห์ตามประเด็นที่จะทำการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้ประเด็นการวิจัย ดังนี้ คือ

3.1 ประเด็นศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ประเด็นปัญหาและอุปสรรคศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยชิ้นนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์แยกแยะเป็นประเด็นต่างๆ โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษา และตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่รวบรวมประเด็นได้อย่างมีระบบ นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์ก็นำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อให้ผลของการวิเคราะห์มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” มีผลการวิจัยดังนี้คือ

1. ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1 ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน พบว่า ประธานกลุ่มให้สมาชิกภายในกลุ่มมารวมตัวกันที่วิสาหกิจชุมชน และจึงจะมีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานออกเป็นส่วน ๆ และทุกครั้งที่มีงานภายในกลุ่มวิสาหกิจประธานกลุ่มจะเป็นคนนัดหมายสมาชิกกลุ่มทุกครั้ง และกำหนดจุดมุ่งหมายของชิ้นงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ประธานกลุ่มจะสามารถมอบหมายหน้าที่การทำงานของสมาชิกกลุ่ม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประธานจึงต้องมีการกำหนดการทำงานด้วยตัวเอง

1.2 ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ พบว่า ภายในวิสาหกิจชุมชนมักมีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนหากสมาชิกไม่พอก็สามารถขอความช่วยเหลือจากกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มอื่น ๆ เข้ามาช่วยได้เช่นเดียวกันภายในกลุ่มจะมีการอธิบายงานทุกครั้ง เพื่อจะได้รู้ถึงหน้าที่และลงมือทำงานและจะมีการ แบ่งความสำคัญของงานแต่ละอย่างตามระยะเวลา

1.3 ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำ พบว่า ประธานกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้สั่งการให้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจมาทำงานโดยมีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนทำงาน ทั้งชายและหญิงแบ่งงานกันทำประธานกลุ่มวิสาหกิจต้องเป็นคนเรียกประชุมสมาชิกภายในกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อปรึกษากันมีการอธิบายความต้องการให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจและแบ่งหน้าที่ให้แก่มหาชิกในกลุ่มทำงานตามหน้าที่ที่ประธานกลุ่มได้มอบหมายให้นั่นเอง

1.4 ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการควบคุม

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการควบคุม พบว่า ภายในกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อถึงเวลาการทำงานภายในกลุ่มก็จะต้องมีการกำหนดระยะเวลา จึงต้องมีการติดตามการทำงาน ของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนเพื่อหาข้อบกพร่องและรับช่วยกันแก้ไขเพื่อให้เกิดความ พร้อมเพียงกันในการทำงาน เพื่อที่จะทำให้กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีคุณภาพและชื่อเสียงเพิ่มมากขึ้น เกิดเป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกภายในกลุ่มอย่างมั่นคง

2. ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.1 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน พบว่า คือ การหาทรัพยากรของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อที่จะนำมาเป็นสินค้าหลักทั้งในกลุ่มวิสาหกิจและผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อปขาย ได้มูลค่าเพิ่มขึ้น และการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างมีคุณภาพเพื่อที่จะสามารถทำงานวิสาหกิจได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด การจัดสรรเวลาของสมาชิกกลุ่มเพื่อนัดประชุมกันทำงานวิสาหกิจลดปัญหา สมาชิกมากันไม่ครบเวลา

2.2 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ พบว่า ภายในกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ประธานกลุ่มต้องแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความ ไม่เข้าใจในการทำงานของสมาชิกแต่ละคนและจัดอันดับความสำคัญของงานแต่ละอย่าง เพื่อให้สมาชิกทำงานได้อย่างมีศักยภาพและมีความรวดเร็วในการทำงานเพื่อที่จะสามารถรวบรวมสินค้าได้อย่าง ตรงต่อระยะเวลาที่กำหนด

2.3 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำ พบว่า กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการนัดประชุมในช่วงเวลาที่สมาชิกภายในกลุ่มอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อลดปัญหาเวลาว่างงานวิสาหกิจที่สำคัญจะได้ พร้อมช่วยกันทำงาน จะได้ลดปัญหาการใช้เวลาในการทำงานลงและได้มีสินค้าเพิ่มขึ้นตามที่ประธานกลุ่มได้กำหนดไว้ และต้องมีการหาสมาชิกจากกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มอื่นมาคอยช่วยเหลือต่อกัน เพื่อสามารถ ให้การทำงานดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง

2.4 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการควบคุม

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การควบคุม พบว่า เรื่องของปัญหาที่พบเห็นภายในสมาชิกมักจะเป็นเรื่องการไม่มาช่วย เหตุผลต่างคนต่างมีงานอย่างอื่นที่ต้องทำ จึงต้องแก้ปัญหาด้วยการขอยืมสมาชิกอื่น ๆ ให้มาช่วยกันทำงานให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งประธานกลุ่มจะเป็นคนมอบหมายหน้าที่ให้กันมาช่วยโดยมีการคอยช่วยเหลือเมื่อเกิด

การไม่เข้าใจการทำงานของตนเองอย่างมากจะมีแต่คนที่ประสบการณจึงลดปัญหาในกลุ่มวิสาหกิจได้

3. แนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.1 แนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน พบว่า เนื่องจากปีที่ผ่านมาโควิด - 19 ระบาดอย่างหนัก บ้านสังข์ จึงมีมาตรการคุมสถานการณ์โควิดอย่างเข้มงวดทำให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ จึงไม่สามารถรวมตัวทำกิจกรรมได้ ทำให้ไม่สามารถวางแผนการทำงานภายในกลุ่มวิสาหกิจ และเมื่อมีการประชุมกันเพื่อปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นสมาชิกในกลุ่มมักจะมากันไม่ครบ และเมื่อถึงเวลาการทำงานคนก็ไม่พอกับการวางแผนการทำงาน เพราะว่า เวลาว่างของคนในชุมชนต่างกัน สมาชิกกลุ่มส่วนมาก จะไปทำมาหากิน ไม่ค่อยอยู่บ้านบ้างจึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความล่าช้า ของการทำงาน

3.2 แนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ พบว่า ด้วยเหตุผลที่ว่าวิกฤตโควิด -19 ระบาด บ้านสังข์ จึงมีมาตรการเข้มงวดอย่างมากเพื่อไม่ให้คนในชุมชนรวมตัวกันกิจกรรมที่ทำให้อยู่รวมกัน ไม่สามารถทำได้ สมาชิกวิสาหกิจทั้งสองกลุ่มจึงไม่สามารถทำกิจกรรมรวมกันได้ เกิดเป็นปัญหา ที่ประธานกลุ่มไม่สามารถให้สมาชิกในกลุ่มมาทำงานร่วมกันได้ และไม่สามารถแบ่งหน้าที่ ให้กับสมาชิกกลุ่มได้ เนื่องจากต้องดูแลความปลอดภัยของตัวเองและคนรอบข้าง แผนในด้าน การผลิตผ้าไหมจึงล่าช้า ส่งไม่ทันกำหนด

3.3 แนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำเป็นอย่างไร พบว่า ภายในกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด หาเวลานัดประชุมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อมีงานวิสาหกิจเข้ามา จึงเกิดปัญหาคนไม่พอกับการทำงาน ผู้นำต้องใส่ใจกับการนัดหมายมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสามารถรวมคนในสมาชิกกลุ่มให้พอตามงานที่กลุ่มวิสาหกิจต้องการ

3.4 แนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการควบคุม

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการควบคุม พบว่า ภายในกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อถึงเวลาการทำงานภายในกลุ่มมักจะพบปัญหาการทำงานช้า เพราะสมาชิกในกลุ่มมีภาระหน้าที่อย่างอื่นที่ต้องทำ ทำให้ขาดสมาชิก สินค้าบางส่วนอาจจะไม่ได้ ตามที่ประธานกลุ่มต้องการ จึงต้องมีการแก้ไขจุดบกพร่องของคนที่ไม่ใช่สมาชิกภายในกลุ่ม และเมื่อ

เกิดปัญหาโควิด -19 ระบาด จึงเกิดปัญหาไม่สามารถรวมตัวกันทำงานได้ การผลิตสินค้าในช่วงที่โควิดเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้เพราะเกี่ยวกับการระบาด ทุกคนในสมาชิกกลุ่มต้องและกักตัวไม่สามารถดำเนินกิจกรรมใด ๆ ได้เลย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussions)

จากการศึกษาเรื่อง “ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” มีข้อค้นพบที่สามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้คือ

1. ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ หมู่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ศักยภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน กล่าวคือ ประธานกลุ่มให้สมาชิกภายในกลุ่มมารวมตัวกันที่วิสาหกิจชุมชน และจึงจะมีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานออกเป็น ส่วน ๆ และทุกครั้งที่มีงานภายในกลุ่มวิสาหกิจประธานกลุ่มจะเป็นคนนัดหมายสมาชิกกลุ่มทุกครั้ง และกำหนดจุดมุ่งหมายของชิ้นงานอย่างชัดเจน เพื่อที่ประธานกลุ่มจะสามารถมอบหมายหน้าที่การทำงานของสมาชิกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประธานจึงต้องมีการกำหนดการทำงานด้วยตัวเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความหมายศักยภาพของชุมชนของ จิระภา ฉิมสุข (2544) ที่กล่าวว่าขีดความสามารถของชุมชนในอันที่จะตอบสนองความต้องการและแก้ไขสภาพปัญหาของคนส่วนใหญ่ในชุมชน รวมทั้งความสามารถของชุมชนในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานกับคนภายนอกชุมชน ขณะเดียวกันก็ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่มาจากภายนอกชุมชน ทั้งนี้ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อความปกติสุขในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนองค์ประกอบที่ทำให้ชุมชนเกิดศักยภาพในการดำเนินงานใด ๆ นั้น ได้แก่ โครงสร้างประชากรและระบบการปกครอง อาชีพ และระบบการผลิต

ศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการองค์การ กล่าวคือภายในวิสาหกิจชุมชนมักมีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนหากสมาชิกไม่พอก็สามารถขอความช่วยเหลือจากกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มอื่น ๆ เข้ามาช่วยได้เช่นเดียวกันภายในกลุ่มจะมีการอธิบายงานทุกครั้ง เพื่อจะได้รู้ถึงหน้าที่และลงมือทำงานและจะมีการแบ่งความสำคัญของงานแต่ละอย่างตามระยะเวลาสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ของ อนุชา และอรทัย อาจอ่ำ (2539) ที่กล่าวว่า ศักยภาพ และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มคน ตั้งแต่เรื่องของจิตสำนึกความรู้ทักษะไปจนถึงการจัดการ การรวมกลุ่มที่ทำให้เกิดพลังต่อรองในการแก้ปัญหาบนานาชนิดและการที่กลุ่มจะเข้มแข็งหรือไม่ต้องพิจารณาถึงด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่น ๆ ของชุมชนด้วย

ศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ กล่าวคือ ประธานกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้สั่งการให้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจมาทำงาน

โดยมีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนทำงานทั้งชายและหญิงแบ่งงานกันทำประธานกลุ่มวิสาหกิจต้องเป็นคนเรียกประชุมสมาชิกภายในกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อปรึกษากันมีการอธิบายความต้องการให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจและแบ่งหน้าที่ให้แก่สมาชิกในกลุ่มทำงานตามหน้าที่ที่ประธานกลุ่มได้มอบหมายให้นั้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็ง หรือศักยภาพของชุมชนของ บัณฑิต อ่อนดำ และวิริยา น้อยวงศ์นยางค์, (2553) ที่กล่าวไว้ว่าตัวชี้วัดของความเข้มแข็ง หรือศักยภาพของชุมชน ได้แก่ 1. องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ซึ่งรวมถึงระบบข้อมูลข่าวสาร วิชาการ การศึกษาค้นคว้าวิจัย ที่ทันต่อความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงโดยเน้นให้เกิดองค์ความรู้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสถาบันทางสังคม ตลอดจนความรู้ยังสามารถนำมาใช้ในกระบวนการพัฒนา ทั้งในระดับตำบล หมู่บ้าน / ชุมชน และใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา 2. กระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือ ในระดับตำบล หมู่บ้าน / ชุมชน สามารถวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา และแสวงหาทางออกในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองปัญหาของสมาชิกในชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาหมู่บ้าน ประสบการณ์ และการเรียนรู้ ประยุกต์ เทคนิค และการจัดการ 3. องค์การชุมชน / การบริหารจัดการ / กำลังคน หมายถึง การรวมกลุ่มชาวบ้านการจัดองค์กรในระดับตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน การจัดระบบบริหารจัดการงานพัฒนา จัดระบบสวัสดิการสังคมชุมชน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การรวมตัวเพื่อจัดตั้งกลุ่มกองทุนออมทรัพย์ มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมเครือข่ายทั้งเครือข่ายธรรมชาติ เครือข่ายการจัดตั้งองค์กรและเครือข่ายประสบการณ์

ศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม กล่าวคือ ภายในกลุ่ม เมื่อถึงเวลาการทำงานภายในกลุ่มก็จะต้องมีการกำหนดระยะเวลา จึงต้องมีการภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการควบคุม กล่าวคือ การทำงานของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนเพื่อหาข้อบกพร่อง และรีบช่วยกันแก้ไขเพื่อให้ พร้อมเพรียงกันในการทำงาน เพื่อที่คุณภาพและชื่อเสียงภายในบ้านมากขึ้น เกิดเป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกภายในกลุ่มอย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องเกี่ยวกับแนวคิดการเตรียมความพร้อมของสมาชิกวิสาหกิจของ วิจิตร อวาทกุล (2540) ที่กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมควรชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะแต่ละกิจกรรมจะคาดหวังให้ผู้รับการฝึกอบรมทำอะไรได้บ้างภายใต้การเรียนรู้ ที่ใช้ฝึกอบรม และเกณฑ์มาตรฐานความสามารถของผู้เข้ารับการอบรม จุดมุ่งหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก็คือ การก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ ด้านการวางแผน กล่าวคือ การหาทรัพยากรของทั้งสองกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อที่จะนำมาเป็นสินค้าหลักทั้งในกลุ่มวิสาหกิจและผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อปขายได้มูลค่าเพิ่มขึ้น และการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะสามารถทำงานวิสาหกิจได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด การจัดสรรเวลาของสมาชิกกลุ่มเพื่อนัดประชุมกันทำงานวิสาหกิจลดปัญหาสมาชิกมากันไม่ครบเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพชุมชนของสายพิน สันตต์ และคณะ (2551) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนา

ขีดความสามารถของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยการพัฒนาขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง จากการนำทรัพยากรที่มีของมนุษย์มาสร้างประโยชน์คืนสู่ชุมชนปัญหาและอุปสรรคการจัดการ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการองค์การ กล่าวคือ ภายในกลุ่มวิสาหกิจทั้งสองกลุ่มประธานกลุ่ม ต้องแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจในการทำงาน ของสมาชิกแต่ละคนและจัดอันดับความสำคัญของงานแต่ละอย่างเพื่อให้สมาชิกทำงานได้อย่างมี ศักยภาพและมีความรวดเร็วในการทำงานเพื่อที่จะสามารถรวบรวมสินค้าได้อย่างตรงต่อระยะเวลาที่ กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของศักยภาพของ สุกัลยา วรรณสมบัติ (2543) ที่กล่าวไว้ว่า ความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่จะแสดงพลังอำนาจหรือความสามารถในการกระทำการต่าง ๆ ในการกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้เกิดการพัฒน และบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการปัญหาและ อุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการนำ กล่าวคือ กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบล บึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการนัดประชุมในช่วงเวลาที่สมาชิกภายในกลุ่มอยู่ใน หมู่บ้าน เพื่อลดปัญหาเวลาว่างงานวิสาหกิจที่สำคัญจะได้พร้อมช่วยกันทำงาน จะได้ลดปัญหาการใช้ เวลาในการทำงานลงและได้มีสินค้าเพิ่มขึ้นตามที่ประธานกลุ่มได้กำหนดไว้ และต้องมีการหาสมาชิก จากกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มอื่นมาคอยช่วยเหลือต่อกันเพื่อสามารถให้การทำงานดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Oakley (1991) ที่กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีโครงสร้าง - หน้าที่ เป็นกรอบ แนวคิดทางสังคมวิทยาที่มีข้อสมมุติฐานที่ว่า สังคมเป็นระบบที่ซับซ้อนระบบหนึ่ง ที่มีองค์ประกอบ ต่าง ๆ หลายส่วนทำงานร่วมกันจนเกิดความเสถียรภาพ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ มีองค์ประกอบของ ทฤษฎี 2 ส่วน คือ 1. โครงสร้างทางสังคม (social structure) ซึ่งเป็นรูปแบบอันถาวรที่เกิดจาก ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมทางสังคม ในครอบครัวและระบบเศรษฐกิจ เป็นรูปแบบ ของโครงสร้าง ทางสังคมประเภทหนึ่ง ที่เกิดจากพฤติกรรมทางสังคมโดยความร่วมมือระหว่างกันในครอบครัวจน เกิดเป็นกระบวนการผลิต การบริโภคการจำแนกแจกจ่าย และการบริการที่มีขนาด ใหญ่มีความ เกี่ยวพันระหว่างกันทั่วทั้งสังคม 2. หน้าที่ทางสังคม(social functions) เป็นส่วนทำหน้าที่เชื้อกร สร้างสังคม แต่ละส่วนเข้าด้วยกัน ทำให้สังคมทั้งระบบเกิดการประสานงาน และทำงานร่วมกัน

ปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึง นคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม กล่าวคือปัญหาที่พบเห็นภายในสมาชิกมักจะ เป็นเรื่องการไม่มาช่วยกันทำงาน เนื่องด้วยเหตุผลต่างคนต่างมีงานอย่างอื่นที่ต้องทำ จึงต้อง แก้ปัญหาด้วยการขอยืมสมาชิกวิสาหกิจกลุ่มอื่น ให้มาช่วยกันทำงานให้สำเร็จจุล่ง ซึ่งประธานกลุ่ม จะเป็นคนมอบหมายหน้าที่ให้กับคนที่มาช่วยโดยมีการคอยช่วยเหลือเมื่อเกิดการไม่เข้าใจการทำงาน ของตนเองอย่างใกล้ชิด แต่ส่วนมากจะมีแต่คนที่มิประสบการณ์ ในกลุ่มวิสาหกิจได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของ ชูชัย สมิทธิกร (2538) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรนั้น เป็นกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่ต้องการให้บุคลากรดังกล่าว มีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทั้งนี้ การพัฒนาบุคลากรดังกล่าว มีวิธีการหลายวิธีที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากร เช่น การฝึกอบรม การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน และการประชุมสัมมนา เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาบุคลากรนั้นองค์การจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์

ความต้องการในการพัฒนาก่อนโดยพิจารณาลักษณะของงาน เป็นหลักจึงจะจัดการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมาและต้องมีการประเมินติดตามผลการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมา และต้องมีการประเมินติดตามผลการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบข้อบกพร่องในการพัฒนาเพื่อนำมาปรับปรุงในการจัดการพัฒนา บุคลากรที่เหมาะสมในครั้งต่อไป

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผนกล่าวคือ เนื่องจากปีที่ผ่านมาโควิด - 19 ระบาดอย่างหนักหมู่บ้านสังข์ จึงมีมาตรการคุมสถานการณ์โควิดอย่างเข้มงวด ทำให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผ้าไหม บ้านสังข์จึงไม่สามารถรวมตัวทำกิจกรรมได้ ทำให้ไม่สามารถวางแผนการทำงานภายในกลุ่มวิสาหกิจ และเมื่อมีการประชุมกันเพื่อปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นสมาชิกในกลุ่มมักจะมากันไม่ครบ และเมื่อถึงเวลาการทำงานคนก็ไม่พอกับการวางแผนการทำงานเพราะว่าเวลารว่างของคนในชุมชนต่างกันสมาชิกกลุ่มส่วนมากจะไปทำมาหากินไม่ค่อยอยู่บ้านบ้าง จึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความล่าช้าของการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานของทองใบ สุตขารี (2543) ที่กล่าวไว้ว่า การจูงใจในการทำงานตามวิธีการของกลุ่มมนุษยสัมพันธ์ให้ความสำคัญกับบทบาทของกระบวนการทางสังคม ในการทำงานฐานคติหลักทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ เชื่อว่าพนักงานต้องการที่จะมีความรู้สึกรู้สึกว่าเขาเป็นผู้ที่มีประโยชน์และเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความต้องการทางสังคมมีความสำคัญยิ่งในการจูงใจให้พนักงานทำงานมากกว่า ที่จะได้ใช้เงินเป็นปัจจัยจูงใจ

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการกล่าวคือ ด้วยเหตุผลที่ว่าวิกฤตโควิด - 19 ระบาด บ้านสังข์จึงมีมาตรการเข้มงวดอย่างมากเพื่อไม่ให้คนในชุมชนรวมตัวกันกิจกรรมที่ทำให้อยู่รวมกันไม่สามารถทำได้ สมาชิกวิสาหกิจกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบล บึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จึงไม่สามารถทำกิจกรรมรวมกันได้ เกิดเป็นปัญหาที่ประธานกลุ่มไม่สามารถให้สมาชิกในกลุ่มมาทำงานร่วมกันได้ และไม่สามารถแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกกลุ่มได้เนื่องจากต้องดูแลความปลอดภัยของตัวเองและคนรอบข้างแผนในการทำผลิตภัณฑ์จึงต้องยกเลิกลง เพราะไม่สามารถที่จะรวมตัวกันได้จึงต้องยกเลิกด้วยปัญหาโควิด - 19 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2542) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการมิใช่เป็นการทำงานเพื่อให้งานเสร็จสิ้นไป แต่เพียงอย่างเดียวในภาวะปัจจุบัน ซึ่งวิทยาการก้าวหน้าการจัดการ จึงจำเป็นต้องใช้หลักวิชาการเข้ามาช่วยมิใช่ประสบการณ์แต่เพียงอย่างเดียวการศึกษาวิชาการจัดการมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับงานย่อมจะเกิดคุณค่า

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหม บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ กล่าวคือภายในกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด หาเวลานัดประชุมกลุ่มเข้าไม่เป็นทางการ เมื่อมีงานวิสาหกิจเข้ามาจึงเกิดปัญหาคนไม่พอกับการทำงาน ผู้นำ

ต้องใส่ใจกับการนัดหมายมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะสามารถรวมคนในสมาชิกกลุ่มให้พอตามงานที่กลุ่มวิสาหกิจต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเกรียงศักดิ์ เชี่ยวยิ่ง และคณะ (2539) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นการเปิดทางไปสู่ความทันสมัย (modernization) ทรัพยากรมนุษย์สามารถพัฒนาได้หลายแนวทางด้วยกันทางที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือการศึกษาเป็นทางการ (formal education) แนวทางที่สอง ทรัพยากรมนุษย์พัฒนาได้ด้วยการปฏิบัติโดยผ่านโปรแกรมการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่เป็นทางการในสถาบันวิชาชีพและการศึกษาผู้ใหญ่ตลอดจนกลุ่มศาสนา กลุ่มสังคม และกลุ่มการเมือง แนวทางที่สาม คือ การพัฒนาตนเอง (self development) ด้วยการที่แต่ละคนแสวงหาความรู้ทักษะหรือความสามารถให้สูงขึ้นโดยอาศัยการเตรียมการในความคิดริเริ่มของตนเอง ด้วยการอ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และโดยการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสาร ที่เป็นทางการ เป็นต้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นที่ประจักษ์ว่ามีส่วนสำคัญยิ่งในการทำให้บรรลุ ถึงอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นในขณะเดียวกันกระบวนการของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้หรือการถ่ายโอนเทคโนโลยี และการลงทุนของต่างประเทศโดยตรงย่อมมีอิทธิพลต่อการก้าวไปของการพัฒนา

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม กล่าวคือ ภายในกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อถึงเวลาการทำงานภายในกลุ่มมักจะพบปัญหาการทำงานช้า เพราะสมาชิกในกลุ่มมีภาระหน้าที่อย่างอื่นที่ต้องทำ ทำให้ขาดสมาชิกและเมื่อไปขอสมาชิกกลุ่มอื่นมาช่วยงานสินค้าบางส่วนอาจจะไม่ได้ตามที่ประธานกลุ่มต้องการ จึงต้องมีการแก้ไขจุดบกพร่องของคนที่ไม่ใช่สมาชิกภายในกลุ่ม และเมื่อเกิดปัญหาโควิด - 19 ระบาด จึงเกิดปัญหาไม่สามารถรวมตัวกันทำงานได้ กลุ่มวิสาหกิจจึงไม่ได้ผลิตสินค้าในช่วงที่โควิดระบาดเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้เพราะเกี่ยวกับการระบาด ทุกคนในสมาชิกกลุ่มต้องดูแลตัวเอง และกักตัวไม่สามารถดำเนินกิจกรรมใด ๆ ได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของदनัย เทียนพุม (2541) ที่กล่าวไว้ว่ารูปแบบของการพัฒนาบุคลากร ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นการเน้น เรื่องการพัฒนาารายบุคคล (individual development) เช่น การฝึกอบรมและพัฒนาการส่งอบรมกับสถาบันภายนอก ฯลฯ จะเปลี่ยนไปให้ความสนใจในเรื่องการพัฒนาอาชีพ กับการพัฒนาองค์การมากขึ้น เพราะว่าธุรกิจให้ความสนใจในเรื่อง การสร้างความสามารถหลัก ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในองค์ความรู้ของการพัฒนาอาชีพกับการพัฒนาองค์การซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าการพัฒนาบุคลากรในยุคโลกาภิวัตน์ในโลกการแข่งขันควรเน้นทักษะทางด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ควรจะมีความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ที่ได้รับจากประธานกลุ่ม

1.2 สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ควรจะช่วยกันหาช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อป

1.3 สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสังข์ หมู่ที่ 6 ควรจะช่วยกันพัฒนากลุ่มวิสาหกิจของตนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสังข์ หมู่ 6

2.2 ควรศึกษาวิธีการบริหารจัดการแนวทางการบริหารกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสังข์ หมู่ 6

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2530). *การพึ่งตนเอง : ศักยภาพในการพัฒนาของชนบท*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- เกษม จันทรแก้ว. (2544). *การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน*. ม.ป.ท.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2548). *เศรษฐกิจชุมชนในแนวคิดของงานพัฒนาชุมชนกับการแก้ปัญหาความยากจน*. กรุงเทพฯ: บริษัท พีทีเอสเพรส จำกัด.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). *แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- คณิดา ไกรสันติ และรัตนันต์ คำศรี. (2559). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสุชาวดีตำบลปรัก อำเภอสระเค็ด จังหวัดสงขลา*. ม.ป.ท.
- จิระภา ฉิมสุข. (2544). *ศักยภาพของชุมชนในด้านทัศนศาสตร์สุข*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2544). *ทฤษฎีการบริหาร*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ชูชัย สมितिไกร. (2558). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล. (2554). *วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก*. พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เอดิสันเพลส โปรดักส์.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2542). *แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพลส โปรดักส์.
- ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์ และนิชชีญา นราฐพนนท์. (2560). *การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน*. ม.ป.ท.
- ดนัย เทียนพุฒ. (2541). *รูปแบบของการพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์. 2548. *วิสาหกิจชุมชน*. ชัยนาท : สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จังหวัดชัยนาท.

- ทองใบ สุดชาติ. (2542). ทฤษฎีองค์การ : วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎี และการประยุกต์. ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2546). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์ บันทร อ่อนคำ และ วิริยา น้อยวงศ์นยางค์. (2533). ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชนบทประสิทธิภาพของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์. (2562). ศักยภาพวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวโฮมสเตย์. ม.ป.ท.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่น.
- พิเชก เมืองหลวง. (2553). งานบุญแปดหมื่นสี่พันขันธ์ : สัญลักษณ์ในพิธีกรรมประดิษฐ์จากคัมภีร์ใบลาน. ม.ป.ท.
- แมททริว. (1996). เจ็บใจและปัจจัยของชุมชนที่ทำให้เกิดความเข้มแข็ง. ม.ป.ท.
- รัชดา ภักดีอิง. (2563). การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น. ม.ป.ท.
- ลีลาภรณ์ นาครทรรพ และคณะ. (2539). แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องชีวิตคุณภาพชีวิต และสังคมไทย. ระดับกลุ่ม / ชุมชนในการพัฒนาเครื่องชีวิตคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วราภรณ์ หนูดำ. (2548). การบริหารจัดการที่มีผลต่อความพึงพอใจของพนักงานบริษัทเวสเทริน ดิจิตอล บางปะอิน จำกัด. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). การฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิต นันทสุวรรณ. (2544). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มูลนิธิหมู่บ้าน.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). องค์การและการจัดการ ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศรีปริญา ธูปกระจ่าง. (2546). ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย.
- ศิลปากร.เสรี พงศ์พิศ. (2552). สหกิจชุมชนสร้างฐานการพัฒนา. สยามรัฐรายวัน.
- สุกัลยา กรรณสมบัติ. (2543). ศักยภาพของภาคเกษตรต่อการเป็นผู้นำในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). ฐานคิดจากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: พลังปัญญา.
- เสรี พงศ์พิศ. (2546). วิถีคิด วิธีทำ แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญาไท.
- เสรี พงศ์พิศ. (2549). เศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนายั่งยืน. กรุงเทพฯ: พลังปัญญา.
- สมคิด บางโม. (2558). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สมยศ นาวิการ. (2538). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- อนุชาติพวงสำลี และอรทัย อาจอ่ำ. (2539). การพัฒนาเครื่องชีวิตคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.